

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

27.06.2024 № 70/104-р/к

Справа № 7/02-89-23

м. Харків

Про порушення законодавства про
захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ТЕХКОМУНБУД» (*інформація, доступ до якої обмежено*), далі – КП «ТЕХКОМУНБУД», Підприємство) за результатами діяльності протягом періоду з 27.04.2021 по 31.05.2024 та станом на червень 2024 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуги з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання в межах в межах території населених пунктів Шишацької територіальної громади Полтавської області, а саме: у період з 27.04.2021 по 31.07.2022 – смт Шишаки, с. Хвощове, с. Самари, с. Жоржівка, с. Пришиб, с. Покровське, с. Дмитрівка, с. Велика Бузова, с. Яреськи, с. Федунка; у період з 01.08.2022 по 02.04.2023 – смт Шишаки, с. Хвощове, с. Самари, с. Жоржівка, с. Пришиб, с. Покровське, с. Дмитрівка, с. Велика Бузова, с. Яреськи, с. Федунка, с. Сагайдак, с. Гоголеве; у період з 03.04.2023 – смт Шишаки, с. Хвощове, с. Самари, с. Жоржівка, с. Пришиб, с. Покровське, с. Дмитрівка, с. Велика Бузова, с. Яреськи, с. Федунка, с. Сагайдак, с. Гоголеве, с. Масливці, с. Ковердина Балка, на якій розташовані мережі централізованого водопостачання, що знаходяться на балансі Підприємства, із часткою 100 %, оскільки на цьому ринку у нього не має жодного конкурента.

КП «ТЕХКОМУНБУД» в технічних умовах на приєднання до системи централізованого питного водопостачання, що видавались замовникам (споживачам) у період з 27.04.2021 по 31.05.2024 та станом на червень 2024 року, встановлювало умову щодо обладнання водомірного вузла лічильником води класу точності «С», що не передбачено чинними нормативно-правовими актами у сфері водопостачання.

Такі дії КП «ТЕХКОМУНБУД» були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуги з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання.

За результатами розгляду справи № 7/02-89-23 такі дії КП «ТЕХКОМУНБУД» визнано зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку на ринку послуги з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання в межах в межах території населених пунктів

Шишацької територіальної громади Полтавської області, а саме: у період з 27.04.2021 по 31.07.2022 – смт Шишаки, с. Хвощове, с. Самари, с. Жоржівка, с. Пришиб, с. Покровське, с. Дмитрівка, с. Велика Бузова, с. Яреськи, с. Федунка; у період з 01.08.2022 по 02.04.2023 – смт Шишаки, с. Хвощове, с. Самари, с. Жоржівка, с. Пришиб, с. Покровське, с. Дмитрівка, с. Велика Бузова, с. Яреськи, с. Федунка, с. Сагайдак, с. Гоголеве; у період з 03.04.2023 – смт Шишаки, с. Хвощове, с. Самари, с. Жоржівка, с. Пришиб, с. Покровське, с. Дмитрівка, с. Велика Бузова, с. Яреськи, с. Федунка, с. Сагайдак, с. Гоголеве, с. Масливіці, с. Ковердина Балка, на якій розташовані мережі централізованого водопостачання, що знаходяться на балансі Підприємства, (пункт 1 частини другої статті 13, пункт 2 статті 50, Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

На КП «ТЕХКОМУНБУД» накладено штраф у розмірі 50 000,00 (п'ятдесят тисяч) гривень та зобов'язано припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 7/02-89-23 про порушення КП «ТЕХКОМУНБУД» законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 1 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання відділу досліджень і розслідувань в Полтавській області Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 13.06.2024 № 70-03/315-П,

ВСТАНОВИЛА:

1. Процесуальні дії

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) від 10.08.2023 № 70/103-рп/к розпочато розгляд справи № 7/02-89-23 за ознаками вчинення КП «ТЕХКОМУНБУД» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуги з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання, шляхом встановлення таких умов реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку (далі – Справа).
- (2) Відділення листом від 13.06.2024 № 70-02/1547е направило до КП «ТЕХКОМУНБУД» копію подання з попередніми висновками у Справі.
- (3) На офіційному вебсайті АТ «Укрпошта» «<https://ukrposhta.ua>» в мережі Інтернет зафіксовано інформацію, що станом на 20.06.2024 поштове відправлення не вручене КП «ТЕХКОМУНБУД».
- (4) Відповідно до пункту 26 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету від 19.09.1994 № 5, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (зі змінами), на офіційному вебсайті Комітету (<https://eastmtv.amcu.gov.ua/>) 20.06.2024 розміщено інформацію щодо попередніх висновків у Справі із зазначенням дати, часу і місця розгляду Справи.
- (5) КП «ТЕХКОМУНБУД» листом від 21.06.2024 № 200 (вх. від 21.06.2024 № 70-01/1589) надало відповідь на подання з попередніми висновками у Справі.

2. Відповідач

- (6) КП «ТЕХКОМУНБУД» є юридичною особою, зареєстроване 04.01.2016. Місцезнаходження КП «ТЕХКОМУНБУД»: *(інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (7) Відповідно до інформації з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань серед видів діяльності КП «ТЕХКОМУНБУД» є *(інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (8) У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «ТЕХКОМУНБУД» є суб'єктом господарювання.

3. Визначення монопольного (домінуючого) становища

- (9) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика), з урахуванням пункту 2.2 Методики, встановлено наступне.

3.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (10) Відповідно до пункту 3.1. Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1. Суб'єкт господарювання

- (11) У відповідності до пункту 3.3 Методики визначення складу суб'єкта господарювання, що випускає, постачає, продає, придбаває (споживає, використовує) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги), здійснюється шляхом установлення переліку суб'єктів господарювання (юридичних та фізичних осіб), які здійснюють діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів чи іншу господарську діяльність, у тому числі контроль над іншою юридичною чи фізичною особою, і які пов'язані відносинами, що забезпечують контроль господарської діяльності одного суб'єкта господарювання іншим (іншими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.
- (12) Об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є КП «ТЕХКОМУНБУД» — суб'єкт господарювання, що здійснює діяльність на ринку послуги з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання.
- (13) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (14) Згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії» відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, зокрема, централізованого водопостачання.
- (15) Відповідно до частини першої статті 7 Закону України «Про природні монополії» діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, визначених у статті 5 цього Закону,

а також діяльність суб'єктів господарювання на суміжних ринках підлягає ліцензуванню відповідно до закону.

- (16) КП «ТЕХКОМУНБУД» здійснює господарську діяльність з централізованого водопостачання на підставі ліцензії, виданої ПОЛТАВСЬКОЮ ОБЛАСНОЮ ДЕРЖАВНОЮ АДМІНІСТРАЦІЄЮ 12.01.2017 № 12.
- (17) Отже, КП «ТЕХКОМУНБУД» у розумінні статті 1 Закону України «Про природні монополії» є суб'єктом природної монополії.

3.1.2. Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання

- (18) Товаром, який становить об'єкт аналізу щодо визначення монопольного становища у Справі, є послуга з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання.

3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

3.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (19) Відповідно до пункту 4.1 Методики перелік товарів щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і мають для продавців (постачальників, виробників) покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (20) Послуга з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання не є взаємозамінною з будь-якими іншими послугами.
- (21) Товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище є послуга з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання, яка надається Підприємством на платній основі.
- (22) У відповідності до пункту 4.2. Методики визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

а) споживчі характеристики:

- (23) Відповідно до пункту 4.2.1 Методики споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними та експлуатаційними характеристиками, ступенем новизни товару.
- (24) У визначенні статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» (в редакції, яка діяла до 07.08.2023) централізоване питне водопостачання – господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.
- (25) Згідно зі статтею 23 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» (в редакції, яка діяла до 07.08.2023) підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення мають право, зокрема, видавати дозволи і технічні умови на підключення споживачів до систем централізованого питного водопостачання та водовідведення.

- (26) Відповідно до статті 23 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» (в редакції, яка діє з 07.08.2023) підприємства питного водопостачання мають право, зокрема, видавати дозволи і технічні умови на підключення споживачів до систем централізованого питного водопостачання.
- (27) Правила користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627 (в редакції від 26.11.2012, чинній до 13.07.2021) (далі – Правила користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення (в редакції від 26.11.2012) визначали порядок користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення населених пунктів України.
- (28) Відповідно до абзацу вісімнадцятого пункту 1.2 розділу I Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення (в редакції від 26.11.2012), технічні умови - комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, які повинні відповідати його розрахунковим параметрам, зокрема щодо водопостачання, водовідведення.
- (29) Пунктом 4.1 розділу IV Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення (в редакції від 26.11.2012) визначено, що для приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення замовнику таких послуг надаються технічні умови. Форма технічних умов наведена в додатку 1 до цих Правил. Виробник послуг з централізованого водопостачання та водовідведення видає замовнику технічні умови згідно з поданою заявою протягом десяти робочих днів з дня реєстрації відповідної заяви з урахуванням потужностей споруд та пропускної спроможності мереж систем централізованого водопостачання та водовідведення, із зазначенням умов для проектування вводу: місця приєднання, місця розташування водомірного вузла, умов для влаштування проміжного резервуара і насосів - підвищувачів тиску.
- (30) Отже, видача технічних умов на приєднання водоканалами надається на платній основі та передбачає здійснення ряду заходів, зокрема, розробку, виготовлення, затвердження технічних умов і є обов'язковим для можливості подальшого отримувачем послуги з централізованого водопостачання в цілому.
- (31) Відносини, що виникають у процесі приєднання/підключення до водопровідно-каналізаційних мереж, регулюються Правилами користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затвердженими наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 27.06.2008 № 190, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627 (зі змінами, в редакції від 13.07.2021) (далі – Правила користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення (в редакції від 13.07.2021).
- (32) Відповідно до абзацу дев'ятнадцятого пункту 4 розділу I Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення (в редакції від 13.07.2021), технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення (далі - технічні умови) - комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, реконструкції та заходів для забезпечення гідравлічних параметрів стабільної роботи систем централізованого питного водопостачання (з урахуванням забезпечення потреб пожежогасіння) та/або централізованого водовідведення.

- (33) Пунктом 1 розділу III Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення (в редакції від 13.07.2021) визначено, що приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов (додаток 2), виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення, та розробленого і затвердженого в установленому порядку проекту на приєднання.
- (34) Порядок приєднання об'єкта споживача до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення визначені розділом III Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення (в редакції від 13.07.2021).
- (35) Пунктами 1, 2 розділу III Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення (в редакції від 13.07.2021) передбачено, що приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов (додаток 2), виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення, та розробленого і затвердженого в установленому порядку проекту на приєднання. Для забезпечення водопостачанням та водовідведенням будівельних майданчиків (на час будівництва об'єкта) видаються технічні умови на тимчасове підключення та укладаються тимчасові угоди з водопостачання та водовідведення за тимчасовою схемою на період будівництва.
- (36) Відповідно до пункту 9 розділу III Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення (в редакції від 13.07.2021) технічні умови повинні включати:
- місце та спосіб підключення до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення;
  - обсяг та тиск води, режим водопостачання;
  - обсяги, вид та показники якості стічних вод, що скидаються;
  - рекомендовані матеріали труб та перелік арматури і обладнання на них, глибину залягання трубопроводів;
  - місце встановлення приладів обліку води, їх діаметр, тип, параметри, вимоги до встановлення;
  - умови для влаштування проміжного резервуара, насосів - підвищувачів тиску, регуляторів тиску та обмежувачів;
  - графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж, місця приєднання до них об'єкта, місце розмежування балансової належності;
  - термін дії технічних умов.
- (37) Згідно з пунктом 10 розділу III Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення (в редакції від 13.07.2021) технічні умови є підставою для розроблення проєктно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі – проєктно-технічна документація) згідно з державно-будівельними нормами та іншими нормативно-правовими актами і є обов'язковими для виконання.
- (38) Після виконання робіт з приєднання (врізки) до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення та встановлення засобів обліку

води укладається договір про надання послуг централізованого водопостачання та водовідведення.

- (39) Відповідно до інформації КП «ТЕХКОМУНБУД», наданої листом від 09.05.2024 № 159 (вх. від 09.05.2024 № 70-01/1189), мережі централізованого водопостачання знаходяться на балансі Підприємства з 2016 року.
- (40) Основною споживчою властивістю послуги з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання (далі – Послуга) є її надання суб'єктом господарювання, який надає таку послугу, тобто КП «ТЕХКОМУНБУД».
- (41) Послуга за споживчими характеристиками має своє функціональне призначення та визначені фізичні, технічні та експлуатаційні характеристики. Процес видачі технічних умов є частиною технологічного процесу надання послуги централізованого водопостачання, тобто є складовою цією послуги.

б) умови споживання:

- (42) Умови споживання Послуги визначені пунктами 3-6 розділу III Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення (в редакції від 13.07.2021).
- (43) Так, зокрема, для одержання технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення споживач подає виконавцю послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення заяву та перелік документів, передбачених пунктом 3 розділу III Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення (в редакції від 13.07.2021).
- (44) Згідно з пунктом 6 розділу III Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення (в редакції від 13.07.2021) за наявності технічної можливості для приєднання об'єкта споживача до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення, виконавець послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення видає технічні умови згідно з поданою заявою протягом десяти робочих днів з дня реєстрації відповідної заяви.
- (45) Отже, передумовою надання послуги централізованого водопостачання є видача технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання.

в) умови реалізації:

- (46) Як вже вище зазначалось, послуга з видачі технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання надається на платній основі.
- (47) Для отримання послуги з видачі технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання споживач надає виконавцю документ, що підтверджує оплату зазначеної послуги (квитанцію, платіжне доручення тощо).
- (48) За результатами розгляду заяви та доданих документів, виконавець послуги з централізованого водопостачання у визначений Правилами користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення (в редакції від 13.07.2021) строк видає споживачу технічні умови.

г) ціна:

- (49) Згідно із пунктом 4.2. розділу IV Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення (в редакції від 26.11.2012) вартість послуг з надання технічних умов на приєднання до централізованих систем

водопостачання та водовідведення визначається на підставі обґрунтованих трудовитрат та вартості одного людино-дня.

- (50) Відповідно до пункту 7 розділу III Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення (в редакції від 13.07.2021) собівартість послуг з підготовки технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення визначається на підставі обґрунтованих трудовитрат, вартості одного людино-дня, виходячи із складності об'єкта підключення та категорії споживача.
- (51) Розрахунок вартості послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється виконавцем послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення виходячи із собівартості надання послуг та податку на додану вартість.
- (52) Порядок визначення вартості послуги з видачі технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання на даний час не врегульовано нормативно-правовими актами, тобто на цю послугу діє вільне ціноутворення.
- (53) Згідно з інформацією, наданою КП «ТЕХКОМУНБУД» листами від 16.05.2023 № 251 (вх. від 16.06.2023 № 70-01/1430), від 09.05.2024 № 159 (вх. від 09.05.2024 № 70-01/1189), з 27.04.2021 вартість послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання відповідно до розрахунку, затвердженого директором Підприємства, становила в залежності від населеного пункту, зокрема, по с. Бузова – 370,00 грн (з ПДВ), с. Сагайдак – 390,00 грн (з ПДВ), с. Яреськи – 466,68 грн (з ПДВ), с. Шишаки – 405,30 грн (з ПДВ), с. Пришиб – 617,34 грн (з ПДВ), с. Шишаки (мін.завод) – 387,00 грн (з ПДВ).
- (54) Отже, виходячи з наведеного, товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище, є послуга з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання.

3.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (55) Споживачами послуги з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання є фізичні та юридичні особи, які мають намір приєднати свої об'єкти будівництва до системи централізованого водопостачання.

3.3. Визначення товарних меж ринку

- (56) У відповідності до пункту 5.1 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого. Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) за показниками взаємозамінності, окремими з яких є наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи), відсутність суттєвої різниці в цінах, подібність якісних показників, взаємозамінність товарів з точки зору їх виробництва.
- (57) Відповідно до пунктів 5.1 – 5.3 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

- (58) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:
- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання, тощо;
  - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників, тощо;
  - наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
  - відсутність суттєвої різниці в цінах;
  - взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- (59) При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (60) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування, тощо.
- (61) Згідно з пунктом 2 Правил надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630 (втрата чинності 01.05.2022) (далі – Правила № 630), централізоване постачання холодної та гарячої води – послуга, спрямована на задоволення потреб споживача у холодній та гарячій воді, яка надається виконавцем з використанням внутрішньобудинкових систем холодного та гарячого водопостачання.
- (62) Відповідно до пункту 1 Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 (набрання чинності з 13.08.2019, зі змінами) (далі – Правила № 690), ці Правила регулюють відносини між суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі - виконавець), та індивідуальним і колективним споживачем (далі - споживач), який отримує або має намір отримувати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (далі - послуги), а також визначеною власником (співвласниками) особою, що здійснює розподіл обсягів послуг.
- (63) Послуга не має товарів-замінників, оскільки саме без технічних умов неможливо здійснити приєднання об'єктів водоспоживання до діючої системи централізованого водопостачання.
- (64) Отже, за таких обставин товарними межами ринку є послуга з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання.

3.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (65) Відповідно до пункту 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів товарної групи), є неможливим або недоцільним.

- (66) Отримання послуги з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання можливо лише у суб'єкта господарювання, який провадить діяльність з централізованого водопостачання на певній території.
- (67) Згідно з інформацією, наданою КП «ТЕХКОМУНБУД» листом від 09.05.2024 № 159 (вх. від 09.05.2024 № 70-01/1189), Підприємство надає послугу з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання в межах території населених пунктів Шишацької селищної ради Полтавської області: смт Шишаки, с. Хвощове, с. Самари, с. Жоржівка, с. Пришиб, с. Покровське, с. Дмитрівка, с. Велика Бузова, с. Яреськи, с. Федунка, с. Сагайдак, с. Гоголеве, с. Маслівці, с. Ковердина Балка, с. Христівка, на якій розташовані мережі централізованого водопостачання, що знаходяться на балансі Підприємства.
- (68) У вищезазначеному листі КП «ТЕХКОМУНБУД» повідомлено, що на баланс Підприємства були також передані мережі централізованого водопостачання, розташовані у населених пунктах Шишацької територіальної громади, зокрема, 01.08.2022 с. Гоголеве, 03.04.2023 с. Маслівці та с. Ковердина Балка, та збудовано мережі централізованого водопостачання у 2022 році в с. Сагайдак.
- (69) Отже, територіальними (географічними) межами ринку послуги з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання є територія населених пунктів Шишацької селищної ради Полтавської області, а саме: у період з 27.04.2021 по 31.07.2022 – смт Шишаки, с. Хвощове, с. Самари, с. Жоржівка, с. Пришиб, с. Покровське, с. Дмитрівка, с. Велика Бузова, с. Яреськи, с. Федунка; у період з 01.08.2022 по 02.04.2023 – смт Шишаки, с. Хвощове, с. Самари, с. Жоржівка, с. Пришиб, с. Покровське, с. Дмитрівка, с. Велика Бузова, с. Яреськи, с. Федунка, с. Сагайдак, с. Гоголеве; у період з 03.04.2023 – смт Шишаки, с. Хвощове, с. Самари, с. Жоржівка, с. Пришиб, с. Покровське, с. Дмитрівка, с. Велика Бузова, с. Яреськи, с. Федунка, с. Сагайдак, с. Гоголеве, с. Маслівці, с. Ковердина Балка, на якій розташовані мережі централізованого водопостачання, що знаходяться на балансі КП «ТЕХКОМУНБУД» (далі – Територіальні межі).

3.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

- (70) Відповідно до пункту 7.1 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (71) КП «ТЕХКОМУНБУД» листом від 16.06.2023 № 251 (вх. від 16.06.2023 № 70-01/1430) повідомило, що наказом по Підприємству від 27.04.2021 № 53/1 «Про порядок приєднання об'єктів до систем централізованого водопостачання в межах балансової належності КП «ТЕХКОМУНБУД»» затверджено форму технічних умов.
- (72) Відповідно до інформації КП «ТЕХКОМУНБУД», наданої листами від 01.03.2022 № 75 (вх. від 18.05.2022 № 70-01/1006), від 16.06.2023 № 251 (вх. від 16.06.2023 № 70-01/1430), від 09.05.2024 № 159 (вх. від 09.05.2024 № 70-01/1189) та від 27.05.2024 № 121 (вх. від 27.05.2024 № 70-01/1338), Підприємством у Територіальних межах видано замовникам (фізичним особам, суб'єктам господарювання) технічні умови на приєднання до системи централізованого питного водопостачання:
- за 2021 рік 95 шт. на суму (інформація, доступ до якої обмежено);

- за 2022 рік 13 шт. на суму (*інформація, доступ до якої обмежено*);
- за 2023 рік 73 шт. на суму (*інформація, доступ до якої обмежено*);
- за січень-травень 2024 року 1 шт. на суму (*інформація, доступ до якої обмежено*).

- (73) Протягом періоду з 27.04.2021 по 31.05.2024 та станом на червень 2024 року КП «ТЕХКОМУНБУД» було єдиним суб'єктом господарювання, який надавав послугу з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання в межах території населених пунктів Шишацької селищної ради Полтавської області, на якій розташовані мережі централізованого водопостачання, що знаходяться на балансі КП «ТЕХКОМУНБУД».
- (74) Часовими межами ринку послуги з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання визначено період з 27.04.2021 по 31.05.2024 та станом на червень 2024 року. В зазначений період незмінними залишались структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.

3.6. *Визначення потенційних конкурентів*

- (75) Відповідно до пункту 9.1. Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання, які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (76) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» суміжний ринок – товарний ринок, що перебуває у стані природної монополії, для суб'єктів якого реалізація вироблених товарів або використання товарів інших суб'єктів господарювання неможливе без безпосереднього використання товарів, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.
- (77) Відповідно до частини другої статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавцями комунальних послуг, зокрема, послуг з централізованого водопостачання є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання.
- (78) Отже, внаслідок технологічних особливостей послуги з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання, а також враховуючи те, що ринок централізованого водопостачання є в стані природної монополії, конкуренція на ньому відсутня.

3.7. *Визначення бар'єрів для вступу на ринок*

- (79) Відповідно до пункту 9.2. Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (80) Ринок послуги з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання характеризується наявністю технічних і адміністративних бар'єрів з огляду на наступне.

- (81) Частиною другою статті 7 Закону України «Про природні монополії» визначено, що в умовах та правилах здійснення підприємницької діяльності у сферах природних монополій та на суміжних ринках (ліцензійних умовах) визначаються зобов'язання суб'єктів природних монополій з надання технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта будівництва згідно з вимогами законодавства.
- (82) Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про природні монополії» суб'єкти природних монополій зобов'язані, зокрема забезпечувати надання технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта будівництва у порядку та строки, встановлені законодавством.
- (83) КП «ТЕХКОМУНБУД» є суб'єктом природних монополій. При цьому, саме на суб'єктів природних монополій покладено обов'язок щодо видачі технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта будівництва.
- (84) Окрім зазначеного, основними бар'єрами вступу на ринок є обмеження, пов'язані з необхідністю мати в наявності технічні засоби, включаючи мережі, споруди, устаткування (пристрої) для централізованого водопостачання, що пов'язані єдиним технологічним процесом.

3.8. Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища Відповідача

- (85) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо, зокрема, на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.
- (86) Таким чином, КП «ТЕХКОМУНБУД» протягом періоду з 27.04.2021 по 31.05.2024 та станом на червень 2024 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуги з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання в межах території населених пунктів Шишацької територіальної громади Полтавської області: у період з 27.04.2021 по 31.07.2022 – смт Шишаки, с. Хвоцове, с. Самари, с. Жоржівка, с. Пришиб, с. Покровське, с. Дмитрівка, с. Велика Бузова, с. Яреськи, с. Федунка; у період з 01.08.2022 по 02.04.2023 – смт Шишаки, с. Хвоцове, с. Самари, с. Жоржівка, с. Пришиб, с. Покровське, с. Дмитрівка, с. Велика Бузова, с. Яреськи, с. Федунка, с. Сагайдак, с. Гоголеве; у період з 03.04.2023 – смт Шишаки, с. Хвоцове, с. Самари, с. Жоржівка, с. Пришиб, с. Покровське, с. Дмитрівка, с. Велика Бузова, с. Яреськи, с. Федунка, с. Сагайдак, с. Гоголеве, с. Масливці, с. Ковердина Балка, на якій розташовані мережі централізованого водопостачання, що знаходяться на балансі КП «ТЕХКОМУНБУД», із часткою 100 %, оскільки на цьому ринку у нього не має жодного конкурента.

4. Зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку

4.1. Нормативно-правове регулювання

- (87) Відповідно до частини першої статті 30 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» технічні умови – це комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, які мають відповідати його розрахунковим параметрам щодо водопостачання (з урахуванням потреб забезпечення пожежогашіння), тепло-, електро- і газопостачання, водовідведення, зовнішнього освітлення, відведення зливових вод та електронних комунікацій.
- (88) Згідно з частиною другою статті 30 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» фізична чи юридична особа, яка має намір щодо забудови земельної

ділянки, що перебуває в її власності або користуванні, має право на одержання технічних умов згідно із поданою нею заявою.

- (89) Відповідно до пункту 2 частини першої статті 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» послуга з централізованого водопостачання є комунальною послугою.
- (90) Згідно із пунктом 5 частини другої статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавцем послуги з централізованого водопостачання є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання.
- (91) Відповідно до пункту 1 Правил № 690 ці правила регулюють відносини між суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі - виконавець), та індивідуальним і колективним споживачем (далі - споживач), який отримує або має намір отримувати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (далі - послуги), а також визначеною власником (співвласниками) особою, що здійснює розподіл обсягів послуг.
- (92) Згідно з пунктом 1 Правил № 630 ці правила регулювали відносини між суб'єктом господарювання, предметом діяльності якого є надання житлово-комунальних послуг, і фізичною та юридичною особою, яка отримує або має намір отримувати послуги з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення.
- (93) Відповідно до пункту 2 Правил № 630 централізоване постачання холодної та гарячої води - послуга, спрямована на задоволення потреб споживача у холодній та гарячій воді, яка надається виконавцем з використанням внутрішньобудинкових систем холодного та гарячого водопостачання.
- (94) Пунктом 4.1 розділу IV Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України (в редакції від 26.11.2012), визначено, що для одержання технічних умов замовник послуг з централізованого водопостачання та водовідведення подає до виробника таких послуг:
- заяву;
  - опитувальний лист за формою згідно з додатком 2;
  - ситуаційний план з визначенням місця розташування земельної ділянки на відповідній території.
- (95) У Додатку 1 до Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення (в редакції від 26.11.2012) наведено форму технічних умов на приєднання до централізованих систем водопостачання та водовідведення.
- (96) Зазначеною формою передбачено, що технічні умови складаються з таких розділів:
- основні відомості, в яких відображається інформація про замовника;
  - умови водопостачання, в яких зазначено потребу у воді, нормативні вимоги, місце підключення тощо та, зокрема, в пункті 8 розділу «Умови водопостачання» форми технічних умов передбачено, що «На водопровідному вводі комерційний облік обладнати (місце установки, тип лічильника, діаметр)». Тобто, не передбачено встановлення лічильника води визначеного метрологічного класу, зокрема, класу точності С, пунктом 8 зазначеного розділу форми технічних умов;

- умови водовідведення, в яких відображаються санітарно-технічні показники стічних вод, нормативні вимоги, місце приєднання, особливі умови.

(97) Відповідно до пункту 3 розділу III Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення (в редакції від 13.07.2021), для одержання технічних умов замовник послуг з централізованого водопостачання та водовідведення подає до виробника таких послуг:

- заяву;

- опитувальний лист (додаток 3);

- ситуаційний план з визначенням місця розташування земельної ділянки на відповідній території - в масштабі 1 : 500 із зазначенням підземних інженерних комунікацій (при необхідності);

- копії документів, які підтверджують право власності або користування земельною ділянкою;

- вкопійовання з містобудівної документації зі схемою прив'язки до систем водопостачання та водовідведення, яка пропонується;

- копію дозволу на спеціальне водокористування та копію спеціального дозволу на користування надрами (у разі наявності обов'язку щодо їх отримання);

- розрахунок витрат водоспоживання і водовідведення об'єкта згідно з діючими нормами, завірений підписами керівника проєктної організації та замовника;

- у разі наміру замовника приєднатися до водопровідної мережі та/або мережі водовідведення, які не належать виконавцю послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення, додатково надається погодження (згода) власника цих мереж.

(98) У Додатку 2 до Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення (в редакції від 13.07.2021) наведено форму технічних умов на приєднання до централізованих систем водопостачання та водовідведення.

(99) Зазначеною формою передбачено, що технічні умови складаються з таких розділів:

- основні відомості, в яких відображається інформація про замовника;

- умови водопостачання, в яких зазначено потребу у воді, нормативні вимоги, місце підключення тощо та, зокрема, в пункті 8 розділу «Умови водопостачання» форми технічних умов передбачено, що «На водопровідному вводі комерційний облік обладнати (місце установки, тип лічильника, діаметр)». Тобто, не передбачено встановлення лічильника води визначеного метрологічного класу, зокрема, класу точності С, пунктом 8 зазначеного розділу форми технічних умов;

- умови водовідведення, в яких відображаються санітарно-технічні показники стічних вод, нормативні вимоги, місце приєднання, особливі умови.

(100) Отже, у разі звернення замовника до виробника послуги з централізованого водопостачання з приводу видачі технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання, йому видається документ – технічні умови. При цьому, заявником подається заява на видачу технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання та комплект документів до неї.

- (106) Згідно з інформацією, наданою КП «ТЕХКОМУНБУД» листом від 27.05.2024 № 121 (вх. від 27.05.2024 № 70-01/1338), на об'єктах замовників – фізичних осіб: *інформація, доступ до якої обмежено, інформація, доступ до якої обмежено* (Технічні умови *інформація, доступ до якої обмежено*), *інформація, доступ до якої обмежено* (Технічні умови *інформація, доступ до якої обмежено*), *інформація, доступ до якої обмежено* (Технічні умови *інформація, доступ до якої обмежено*), *інформація, доступ до якої обмежено* (Технічні умови *інформація, доступ до якої обмежено*), *інформація, доступ до якої обмежено* (Технічні умови *інформація, доступ до якої обмежено*), *інформація, доступ до якої обмежено* (Технічні умови *інформація, доступ до якої обмежено*), *інформація, доступ до якої обмежено* (Технічні умови *інформація, доступ до якої обмежено*), *інформація, доступ до якої обмежено* (Технічні умови *інформація, доступ до якої обмежено*), *інформація, доступ до якої обмежено* (Технічні умови *інформація, доступ до якої обмежено*), *інформація, доступ до якої обмежено* (Технічні умови *інформація, доступ до якої обмежено*), *інформація, доступ до якої обмежено* (Технічні умови *інформація, доступ до якої обмежено*), *інформація, доступ до якої обмежено* (Технічні умови *інформація, доступ до якої обмежено*), *інформація, доступ до якої обмежено* (Технічні умови *інформація, доступ до якої обмежено*), *інформація, доступ до якої обмежено* (Технічні умови *інформація, доступ до якої обмежено*), «було встановлено та опломбовано лічильники води типу «мокрохід» метрологічного класу точності «С» (мова оригіналу).
- (107) Згідно з підпунктом 5 пункту 29 Правил № 630 споживач має право на устанавлення квартирних засобів обліку та взяття їх на абонентський облік.
- (108) Згідно з пунктами 5 та 6 частини першої статті 1 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання»:
- вузол обліку - комплекс пристроїв (у тому числі засобів вимірювальної техніки, що відповідають вимогам технічних регламентів), допоміжного обладнання та матеріалів до них, призначений для вимірювання спожитої теплової енергії та води, а також технічної реєстрації результатів такого вимірювання, включаючи засоби дистанційної передачі результатів вимірювання (за наявності);
  - вузол розподільного обліку - вузол обліку, що забезпечує індивідуальний облік споживання відповідної комунальної послуги в будівлях, де налічуються два та більше споживачів.
- (109) Відповідно до статті 41 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» (в редакції, яка діяла до 07.08.2023) та відповідно до статті 41 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» (в редакції, яка діє з 07.08.2023) облік у сфері питного водопостачання здійснюється підприємствами питного водопостачання і споживачами за допомогою технічних засобів, що відповідають вимогам технічних регламентів.
- (110) Відповідно до переліку категорій законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки, що підлягають періодичній повірці, який затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 04.06.2015 № 374, лічильники води є законодавчо регульованими засобами вимірювальної техніки (далі – ЗВТ), що підлягають періодичній повірці.
- (111) Пунктом 7 частини першої статті 1 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» передбачено, що затвердження типу ЗВТ – рішення призначеного органу з оцінки відповідності, прийняте на основі звіту про оцінку типу, про те, що тип ЗВТ відповідає встановленим вимогам і може використовуватися у сфері законодавчо регульованої метрології у спосіб, за якого він, як очікується, забезпечить надійні результати вимірювань протягом визначеного періоду часу.

- (112) Відповідно до абзацу другої частини другої статті 16 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» сертифікат перевірки типу ЗВТ є документом, який засвідчує, що тип ЗВТ затверджено.
- (113) Абзацом першим частини другої статті 16 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» встановлено, що призначені органи з оцінки відповідності повідомляють науковому метрологічному центру, уповноваженому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері метрології та метрологічної діяльності, на ведення реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки (далі – Реєстр), про видані ними сертифікати перевірки типу ЗВТ.
- (114) Відповідно до пунктів 2 та 3 Порядку ведення Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки, затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 13.07.2016 № 1161, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 03.08.2016 № 1081/29211 (далі – Порядок № 1161), Реєстр є електронною базою даних, що містить відомості про затверджені типи ЗВТ. Формування та ведення Реєстру забезпечуються науковим метрологічним центром – державним підприємством «Всеукраїнський державний науково-виробничий центр стандартизації, метрології, сертифікації та захисту прав споживачів» (далі – ДП «Укрметртестстандарт») шляхом унесення відомостей про затверджені типи ЗВТ та доповнень до них. До Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки вносяться, зокрема, такі відомості: назва та умовне позначення типу ЗВТ; найменування та місцезнаходження виробника ЗВТ.
- (115) Отже, інформація про затверджені типи ЗВТ міститься у Реєстрі затверджених типів засобів вимірювальної техніки, що підтверджує те, що тип ЗВТ відповідає встановленим вимогам і може використовуватися.
- (116) Частиною першою статті 8 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» визначено, що у сфері законодавчо регульованої метрології застосовуються засоби вимірювальної техніки, які відповідають вимогам щодо точності, регламентованим для таких засобів, у встановлених умовах їх експлуатації.
- (117) Відповідно до частини четвертої статті 8 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» законодавчо регульовані засоби вимірювальної техніки дозволяється застосовувати, випускати з виробництва, ремонту та в продаж і видавати напрокат лише за умови їх відповідності цьому Закону та іншим нормативно-правовим актам, що містять вимоги до таких засобів вимірювальної техніки.
- (118) Отже, обов'язкових вимог щодо обладнання водомірного вузла лічильником води класу точності «С» чинними нормативно-правовими актами у сфері водопостачання не передбачено.
- (119) Визначення класу точності є узагальненою характеристикою засобу вимірювальної техніки, що визначається межами його допустимих основних та допустимих похибок вимірювання, а також іншими його характеристиками, що впливають на його точність, значення яких регламентується стандартами на окремі види засобів вимірювань. Цей параметр присутній у технічних характеристиках багатьох приладів, які мають еталонні вихідні параметри, будь то електронні або механічні вимірювальні пристрої. Чим вище це значення у приладу, тим більше коштує такий пристрій, що пов'язано зі складністю виробництва таких приладів.
- (120) Отже, споживач має право встановлювати засоби обліку води із врахуванням вихідних даних, отриманих від виробника/виконавця послуги, щодо типу засобу обліку води,

відповідно до переліку засобів обліку води, які внесені до Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки та використовуються в Україні.

(121) За результатом аналізу роздрібних цін на лічильники холодної води метрологічного класу «С», використаних з інтернет-ресурсів, Відділенням встановлено наступне.

(122) Вартість лічильників в інтернет-магазині «ЄВРОПЕЙСЬКІ СИСТЕМИ ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ» (м. Київ, вул. Колекторна 3а) за посиланням <https://ectc.com.ua/schetchiki-vody/vodomir-klasu-s/> станом на 28.05.2024:

класу точності С:

- водомір мокрохід, клас С, BAYLAN, модифікація ТУ (виробник: Baylan) – 1 520,00 грн;

- лічильник холодної води POWOGAZ JS SMART С (виробник: Apator PoWoGaz) – 1 800,00 грн;

класу точності В:

- квартирний водомір холодної води BAYLAN, МОДЕЛЬ КК (виробник: Baylan) – 780,00 грн;

- квартирний лічильник холодної води RESIDIA JET (виробник: Sensus) – 800,00 грн.

(123) Вартість лічильників в інтернет-магазині «ЕПІЦЕНТР» (наявні також в магазині за адресою: вул. Київське шосе, 41, м. Полтава) за посиланням <https://epicentrk.ua/ua/shop/schetchiki-vody/> станом на 28.05.2024:

класу точності С:

- лічильник холодної води Apator JS 1,6 Ду15 Smart C+ (виробник: Apator) – 1 800,00 грн;

- лічильник холодної води Baylan Мокрохід KY-1 R160 DN20 одноструменевий (виробник: Baylan) – 1 678,00 грн;

- лічильник холодної води Zenner MNK-RP-N Ду 25 мокрохідний з захищеними роликками (виробник: Zenner) – 3 135,00 грн;

класу точності В:

- лічильник холодної води Gross ETR-C(H) 15/110 R50H/40V без згонів (виробник: Gross) – 480,00 грн;

- лічильник холодної води BAYLAN КК-12 Dn15 (виробник: Baylan) – 720,00 грн;

- лічильник холодної води В-Meters зі штуцерами GSD8-I ½ R100 L=110 мм (виробник: В-Meters) – 840,00 грн.

(124) Наведене свідчить, що вартість лічильників холодної води класу точності «С» суттєво різниться (значно вище) від вартості в порівнянні з вартістю лічильників холодної води, класу точності «В», які занесені до Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки.

(125) Отже, Законами України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», «Про питну воду та питне водопостачання», «Про метрологію та метрологічну діяльність», Правилами № 630, Правилами № 690, Правилами користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України (в редакції від 26.11.2012 та в редакції від 13.07.2021) не передбачено обов'язковості встановлення споживачем засобу обліку холодної води класу точності «С», а тому дії КП «ТЕХКОМУНБУД» встановлення у технічних умовах зазначеної умови замовникам, є неправомірними.

- (126) Споживач має право самостійно здійснювати вибір засобу обліку води із врахуванням: вихідних даних, отриманих від виробника/виконавця, рекомендацій щодо типу засобу обліку води, переліку засобів обліку води, які занесені до Реєстру затверджених типів засобів виміральної техніки або пройшли державну метрологічну атестацію.
- (127) За поясненнями КП «ТЕХКОМУНБУД», наданими листом від 09.05.2024 № 159 (вх. від 09.05.2024 № 70-01/1189), *«Лічильники води класу точності «С» типу «мокрохід» можуть встановлюватись в колодязях або інших приміщеннях з підвищеною вологістю, які можуть бути затоплені водою, лічильники не втрачають технічних характеристик виміру води, не розморожуються. Умови експлуатації лічильників іншого типу: відносна вологість до 80% при температурі +35° та більше низьких значеннях температури без конденсації вологи, що не прийнятно для установаження у водопровідному колодязі. ... При видачі Технічних умов замовникам КП «ТЕХКОМУНБУД» вказує вимогу щодо обладнання водомірного вузла лічильником класу точності «С». Дана вимога діє на постійній основі»* (мова оригіналу).

4.3. Негативні наслідки дій Відповідача

- (128) Виконання Технічних умов є обов'язковою умовою для приєднання мереж замовників послуги з приєднання до системи централізованого питного водопостачання.
- (129) Як вже вище зазначалось, для обліку обсягів споживання послуги з централізованого водопостачання споживачі (замовники) можуть встановлювати будь-які засоби обліку холодної води, які занесені до Реєстру затверджених типів засобів виміральної техніки.
- (130) Дії КП «ТЕХКОМУНБУД» щодо встановлення в технічних умовах на приєднання об'єктів замовників до системи централізованого водопостачання умови щодо обладнання водомірного вузла лічильником води класу точності «С» може обмежити право споживачів на вибір та встановлення лічильника води, дозволеного до використання за економічно вигідною ціною для споживача.
- (131) Також, враховуючи, що вартість засобу обліку холодної води класу точності «С» є вищою від вартості інших лічильників води, зокрема класу точності «С», споживачі (замовники) послуги з централізованого водопостачання, які звернулися до КП «ТЕХКОМУНБУД» за отриманням технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання, можуть понести додаткові фінансові витрати.
- (132) КП «ТЕХКОМУНБУД», займаючи монопольне (домінуюче) становище на ринку послуги з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання, де відсутня конкуренція, нав'язує споживачам умову придбання послуги шляхом встановлення в технічних умовах на приєднання об'єктів замовників до системи централізованого водопостачання умови щодо обладнання водомірного вузла лічильником води класу точності «С», що не передбачено чинними нормативно-правовими актами.

4.4. Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умови існування конкуренції на ринку

- (133) Дії КП «ТЕХКОМУНБУД», які полягають у встановленні в технічних умовах на приєднання до системи централізованого питного водопостачання умови щодо обладнання водомірного вузла лічильником води класу точності «С», були б неможливі за умов існування значної конкуренції на ринку послуги з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання, адже в такому випадку споживачі мали б

можливість обирати між кількома виконавцями послуги, і у разі ущемлення їх інтересів могли б обрати іншого виконавця таких послуг.

4.5. Загальні висновки щодо зловживання Відповідачем монополієм становищем

- (134) Відповідно до пункту 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монополієм (домінуючим) становищем на ринку зокрема, визнається, встановлення таких цін чи інших умов придбання або реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (135) Згідно з частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (136) Відповідно до пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монополієм (домінуючим) становищем є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (137) За відсутності конкуренції на ринку послуги з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання споживачі не мають альтернативних джерел придбання зазначеної послуги.
- (138) Такі дії КП «ТЕХКОМУНБУД» були б неможливими за умов існування конкуренції на ринку послуги з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання у визначених територіальних межах, адже у такому випадку споживачі могли б відмовитись від послуг Підприємства, яке встановлює такі умови реалізації товару, наслідком яких може бути ущемлення їх інтересів.
- (139) Враховуючи вищевикладене, дії КП «ТЕХКОМУНБУД», яке протягом періоду протягом періоду з 27.04.2021 по 31.05.2024 та станом на червень 2024 року займає монополієне (домінуюче) становище на ринку послуги з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання в межах в межах території населених пунктів Шишацької територіальної громади Полтавської області, а саме: у період з 27.04.2021 по 31.07.2022 – смт Шишаки, с. Хвощове, с. Самари, с. Жоржівка, с. Пришиб, с. Покровське, с. Дмитрівка, с. Велика Бузова, с. Яреськи, с. Федунка; у період з 01.08.2022 по 02.04.2023 – смт Шишаки, с. Хвощове, с. Самари, с. Жоржівка, с. Пришиб, с. Покровське, с. Дмитрівка, с. Велика Бузова, с. Яреськи, с. Федунка, с. Сагайдак, с. Гоголеве; у період з 03.04.2023 – смт Шишаки, с. Хвощове, с. Самари, с. Жоржівка, с. Пришиб, с. Покровське, с. Дмитрівка, с. Велика Бузова, с. Яреськи, с. Федунка, с. Сагайдак, с. Гоголеве, с. Масливці, с. Ковердина Балка, на якій розташовані мережі централізованого водопостачання, що перебувають на балансі Підприємства, що полягають у встановленні в технічних умовах на приєднання до системи централізованого питного водопостачання умови щодо обладнання водомірною вузла лічильником води класу точності «С», кваліфіковані Відділенням як зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку відповідно до пункту 1 частини другої статті 13, пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» шляхом встановлення таких умов реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

5. Заперечення Відповідача та їх спростування

- (140) КП «ТЕХКОМУНБУД» листом від 21.06.2024 № 200 (вх. від 21.06.2024 № 70-01/1589) (далі – Лист) надало відповідь на подання з попередніми висновки у Справі.

- (141) Як вбачається із Листа КП «ТЕХКОМУНБУД» Відповідач з висновками Відділення про порушення ним законодавства про захист економічної конкуренції не згоден та обґрунтовує це наступним.
- (142) КП «ТЕХКОМУНБУД» у Листі, зокрема, зазначило: *«...Водопровідний колодязь – це елемент водопровідної мережі, який використовується для встановлення запірної арматури, вимірювальної арматури, пожежних гідрантів. Дана конструкція виготовляється з бетонних кілець або цегли і не забезпечує герметизацію колодязя від потрапляння в середину вологи (води). Враховуючи ці нюанси, спеціалістами підприємства було визначено, що для обладнання водомірного вузла у водопровідному колодязі, саме, водолічильник метрологічного класу точності «С», з його технічними умовами (додається паспорт, інструкція з експлуатації лічильника «мокрохід»), витримає вплив навколишнього середовища та буде тривалий час слугувати. По цій причині водолічильники метрологічного класу точності «В» були відхилені для обладнання водомірного вузла тому, що вони відносяться до внутрішньобудинкових лічильників і не відповідають умовам експлуатації у вуличному колодязі через велику вологість і перепад температур, що призводить до того, що вони швидко виходять з ладу (додається технічний паспорт моделі «В»). По цій причині на етапі видачі технічних умов комунальним підприємством було обумовлено умову про встановлення, наголошуємо, у водопровідному колодязі, не у квартирі, чи приміщенні споживача, водолічильник типу «мокрохід» метрологічного класу точності «С» або вище. ... Враховуючи вищевикладене, вважаємо, що в діях комунального підприємства не має порушень законодавства про захист економічної конкуренції. ...»* (мова оригіналу).
- (143) Однак зазначені доводи Відповідача спростовуються наступним.
- (144) Згідно з частиною третьою статті 30 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» технічні умови повинні відповідати законодавству, містити достовірну інформацію та обґрунтовані вимоги до об'єктів будівництва, а також відповідати намірам заявника щодо забудови земельної ділянки.
- (145) Законами України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», «Про питну воду та питне водопостачання», «Про метрологію та метрологічну діяльність», Правилами № 630, Правилами № 690, Правилами користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України (в редакції від 26.11.2012 та в редакції від 13.07.2021) не передбачено обмежень класу точності для засобів вимірювальної техніки, що встановлюються споживачами, тобто, не передбачено обов'язковості встановлення споживачем засобу обліку холодної води класу точності «С».
- (146) Споживач має право встановлювати засоби обліку води із врахуванням вихідних даних, отриманих від виробника/виконавця послуги, щодо типу засобу обліку води, відповідно до переліку засобів обліку води, які внесені до Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки та використовуються в Україні.
- (147) Отже, умови внесені до технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання умови повинні відповідати нормам діючого законодавства.
- (148) Також, як зазначалось, невиконання технічних умов, якими передбачено встановлення споживачами засобу обліку води визначеного Відповідачем класу точності «С» є підставою для відмови у приєднанні КП «ТЕХКОМУНБУД» об'єктів замовників до системи централізованого питного водопостачання Підприємства.
- (149) Крім того, Відповідач не надав обґрунтування своїх дій з посиланням на відповідні пункти, статті нормативно-правових актів стосовно встановлення у технічних умовах

вимоги замовникам (споживачам) щодо обладнання водомірного вузла лічильником води класу точності «С».

(150) Отже, КП «ТЕХКОМУНБУД» Листом фактично підтвердило порушення ним законодавства про захист економічної конкуренції.

(151) Таким чином, висновок Відділення про те, що дії КП «ТЕХКОМУНБУД», яке протягом періоду з 27.04.2021 по 31.05.2024 та станом на червень 2024 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуги з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання в межах в межах території населених пунктів Шишацької територіальної громади Полтавської області, а саме: у період з 27.04.2021 по 31.07.2022 – смт Шишаки, с. Хвощове, с. Самари, с. Жоржівка, с. Пришиб, с. Покровське, с. Дмитрівка, с. Велика Бузова, с. Яреськи, с. Федунка; у період з 01.08.2022 по 02.04.2023 – смт Шишаки, с. Хвощове, с. Самари, с. Жоржівка, с. Пришиб, с. Покровське, с. Дмитрівка, с. Велика Бузова, с. Яреськи, с. Федунка, с. Сагайдак, с. Гоголеве; у період з 03.04.2023 – смт Шишаки, с. Хвощове, с. Самари, с. Жоржівка, с. Пришиб, с. Покровське, с. Дмитрівка, с. Велика Бузова, с. Яреськи, с. Федунка, с. Сагайдак, с. Гоголеве, с. Масливіці, с. Ковердина Балка, на якій розташовані мережі централізованого водопостачання, що знаходяться на балансі Підприємства, що полягали у встановленні в технічних умовах на приєднання до системи централізованого питного водопостачання умови щодо обладнання водомірного вузла лічильником води класу точності «С», є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 1 частини другої статті 13, пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», не є спростованим.

6. Остаточний висновок адміністративної колегії Відділення у Справі

(152) Таким чином, доказами, зібраними у Справі, доводиться, а зауваженнями і запереченнями Відповідача не спростовується висновок адміністративної колегії Відділення про те, що дії КП «ТЕХКОМУНБУД», яке протягом періоду з 27.04.2021 по 31.05.2024 та станом на червень 2024 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуги з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання в межах в межах території населених пунктів Шишацької територіальної громади Полтавської області, а саме: у період з 27.04.2021 по 31.07.2022 – смт Шишаки, с. Хвощове, с. Самари, с. Жоржівка, с. Пришиб, с. Покровське, с. Дмитрівка, с. Велика Бузова, с. Яреськи, с. Федунка; у період з 01.08.2022 по 02.04.2023 – смт Шишаки, с. Хвощове, с. Самари, с. Жоржівка, с. Пришиб, с. Покровське, с. Дмитрівка, с. Велика Бузова, с. Яреськи, с. Федунка, с. Сагайдак, с. Гоголеве; у період з 03.04.2023 – смт Шишаки, с. Хвощове, с. Самари, с. Жоржівка, с. Пришиб, с. Покровське, с. Дмитрівка, с. Велика Бузова, с. Яреськи, с. Федунка, с. Сагайдак, с. Гоголеве, с. Масливіці, с. Ковердина Балка, на якій розташовані мережі централізованого водопостачання, що знаходяться на балансі Підприємства, що полягали у встановленні в технічних умовах на приєднання до системи централізованого питного водопостачання умови щодо обладнання водомірного вузла лічильником води класу точності «С», є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, у вигляді зловживання монопольним становищем, передбаченим пунктом 1 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

7. Визначення розміру штрафу

(153) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції (пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

- (154) Відповідно до частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, передбачене пунктом 2 статті 50 цього Закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (155) Відповідно до копії форми № 2 «Звіт про фінансові результати» за 2023 рік, наданої до Відділення листом КП «ТЕХКОМУНБУД» від 09.05.2024 № 159 (вх. від 09.05.2024 № 70-01/1189), чистий дохід КП «ТЕХКОМУНБУД» від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2023 рік становить (*інформація, доступ до якої обмежено*).

Відповідно до абзацу четвертого пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України № 3295-IX від 09.08.2023 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства про захист економічної конкуренції та діяльності Антимонопольного комітету України» справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, розгляд яких розпочато до дня набрання чинності цим Законом, розглядаються відповідно до законодавства, яке діяло до дня набрання чинності цим Законом.

На підставі вищевикладеного, керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (в редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 №169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ТЕХКОМУНБУД» (*інформація, доступ до якої обмежено*) за результатами діяльності протягом періоду з 27.04.2021 по 31.05.2024 та станом на червень 2024 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуги з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до системи централізованого питного водопостачання в межах в межах території населених пунктів Шишацької територіальної громади Полтавської області, а саме: у період з 27.04.2021 по 31.07.2022 – смт Шишаки, с. Хвощове, с. Самари, с. Жоржівка, с. Пришиб, с. Покровське, с. Дмитрівка, с. Велика Бузова, с. Яреськи, с. Федунка; у період з 01.08.2022 по 02.04.2023 – смт Шишаки, с. Хвощове, с. Самари, с. Жоржівка, с. Пришиб, с. Покровське, с. Дмитрівка, с. Велика Бузова, с. Яреськи, с. Федунка, с. Сагайдак, с. Гоголеве; у період з 03.04.2023 – смт Шишаки, с. Хвощове, с. Самари, с. Жоржівка, с. Пришиб, с. Покровське, с. Дмитрівка, с. Велика Бузова, с. Яреськи, с. Федунка, с. Сагайдак, с. Гоголеве, с. Масливці, с. Ковердина Балка, на якій розташовані мережі централізованого водопостачання, що знаходяться на балансі Підприємства, із часткою 100 %, оскільки на цьому ринку у нього не має жодного конкурента.

2. Визнати дії КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ТЕХКОМУНБУД» (*інформація, доступ до якої обмежено*), які полягають у встановленні в технічних умовах на приєднання до системи централізованого питного водопостачання умови щодо обладнання водомірного вузла лічильником води класу точності «С», порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 1 частини другої статті 13, пунктом 2 статті

50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, шляхом встановлення таких умов реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За порушення, зазначене у пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накладити на КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ТЕХКОМУНБУД» (*інформація, доступ до якої обмежено*) штраф у розмірі 50 000,00 (п'ятдесят тисяч) гривень.

4. Зобов'язати КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ТЕХКОМУНБУД» (*інформація, доступ до якої обмежено*) припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене у пункті 2 резолютивної частини цього рішення, у **2-х місячний строк** з дня отримання рішення з наданням копій підтверджуючих документів.

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова колегії

Юрій ГЛАДИК